

عنوان مقاله:

تحلیل گفتمانی عناصر انسجام متن در دعای اول صحیفه سجادیه

محل انتشار:

ششمین همایش بین المللی مطالعات دینی و علوم انسانی در جهان اسلام (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

طیبه سیفی - استادیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه شهید بهشتی

مطهره وطن خواه - کارشناس ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

از دهه هفتاد قرن بیستم رویکرد جدیدی با عنوان تحلیل گفتمان در زبانشناسی شکل گرفت که متن را محور مطالعاتزبانی خود قرار داد. این رویکرد به تظاهر نظریه انسجام متن توسط هالیدی و حسن (1976) انجامید، که خود موجباتتحلیل وحدت و پیوستگی متن و تمایزمتن از جمله های جداگانه را به منظور کشف مناسبات موجود میان عناصر آن درتحلیل گفتمان به دست داد. کلام گوهربار امام سجاد (ع) درصحیفه سجادیه از متون دینی، ادبی و بلاغی مهم ما به شمارمی رود که از دیرباز تا به امروز مورد توجه پژوهشگران و اندیشمندان بسیار در حوزه های دینی و ادبی قرار گرفته است. باوجود تمرکز بسیاری پژوهش ها بر جنبه های ادبی و بلاغی آن، این اثر ارزشمند تاکنون بر مبنای نظریات و رویکردهاینوین زبانشناختی مورد بررسی قرار نگرفته است. لذا مقاله حاضر بر آن است تا با روش آماری- تحلیلی و توصیفی به بررسی متن دعای نخست صحیفه سجادیه، از منظر زبانشناسی به شکل عام و تحلیل عناصر انسجامی متن به شکلخاص بپردازد تا زمینه را جهت درک بهتر و عمیق تر این دعا فراهم آورد و موجبات کشف زیبایی های مختلف متن آن را فرا روی مخاطب قرار دهد. نتایج تحقیق نمایانگر آن است که از میان عناصر انسجامی بیشترین بسامد درسطح عناصرواژگانی در «تکرار مستقیم»، «تکرار اشتقاقی»، «تضاد» و «ترادف» است که بیانگر غنای واژگانی و دانش بیحد و حصر گوینده آن است؛ در سطح عناصر انسجام دستوری در «ادوات ربطی افزایشی»، «ارجاع شخصی» و «ادوات ربطی سببی» و «زمانی» است که درکنار سایر عوامل انسجام به متن وحدت و انسجام بیشماری بخشیده است، و در سطح انسجامآوایی به ترتیب در «سجیع»، «موازات» و «جناس» مشاهده می گردد که علاوه بر آهنگین کردن متن، خود عامل اقناع قوی به مخاطب است تا هدف اصلی امام از این دعا که تعلیم کیفیت حمد و آثار مترتب بر آن است بهتر محقق شود.

کلمات کلیدی:

صحیفه سجادیه امام سجاد (ع)، عناصر انسجامی واژگانی، انسجام دستوری، انسجام آوایی. متن، عناصر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1179197>

